

literatūra
sākumskola

CEĻVEDIS LITERATŪRĒ SKOLOTĀJAM

Viesturs Ķerus “Meža meitene Maija”

2021

Mācību līdzeklis ir raidījuma “LITERATŪRE / SĀKUMSKOLA” papildmateriāls.

Materiāls ir veidots ar mērķi veicināt un attīstīt 1.-6. klašu skolēnu lasītprasmi, par pamatu ņemot mūsdienu latviešu autoru darbus.

Uzdevumu autori: Aelita Andrejeva un Viesturs Ķerus

Metodiķe: Aelita Andrejeva

Dizains: Lāsma Olte

Ilustrācijas: Didzis Upens, Lāsma Olte

Izstrādāja: SIA “Vides filmu studija” <https://vfs.lv/>

Apskatītā grāmata: Viesturs Ķerus “Meža meitene Maija”, izdevniecība “Liels un mazs”, 2019, www.lielsmazs.lv

© Valsts izglītības satura centrs | Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai, projekta numurs 8.3.2.2/16/I/001

<https://atbalstsizcilibai.lv/>

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

atbalsts
izcilībai

Kāpēc šis temats ir būtisks?

- Gūstot sākotnēju priekšstatu par mūsdienu latviešu autora Viestura Ķerus grāmatu „Meža meitene Maija” (Liels un mazs, 2019), tiks veicināta skolēnu interese par dabu un tajā notiekošajiem procesiem, sekmējot pozitīvu attieksmi pret ikvienu dzīvu būtni.
- Dodoties dabas ekspedīcijā, iesaistoties aktivitātēs un lasot grāmatas fragmentus, tiks sekmēts vērīgums un prasme formulēt savas izjūtas, paplašinātas skolēnu zināšanas par dabu, it īpaši par Latvijā sastopamajiem putniem.

Skolēnam sasniedzamais rezultāts

- Pievērš uzmanību norisēm dabā, praktiski un radoši darbojoties ar literāro tekstu.
- Literatūras apguves un pētniecības procesā izmanto daudzveidīgus informācijas avotus.
- Veido sajūtu gleznas.
- Raksta aprakstu.

Mērķauditorija

Šo materiālu ieteicams izmantot 2.-4. klašu skolēniem (pēc skolotāja ieskatiem – arī citās klasēs) latviešu valodas un literatūras stundās, taču ir iespējams ar to strādāt arī citos mācību priekšmetos, piemēram, dabaszinību stundās, vizuālās mākslas stundās, mazākumtautību dzimtās valodas stundās, latviešu kā otrās valodas mācību stundās, sociālo zinību stundās, aktivitātēs ārpus mācību stundām u.c., veicinot skolēnu interesi par lasīšanu.

Ieteikumi materiāla izmantošanai

Grāmatzīmē tiek piedāvāts informatīvs materiāls lasītājam par autoru un grāmatu. Iekļauta īsa informācija par grāmatas „Meža meitene Maija” autoru V.Ķerus un grāmatas anotācija.

Papildinformācija par autoru un piedāvāto daiļdarbu:

Lsm.lv ģimenes studijas raidījums par to, kā V.Ķerus grāmatā stāsta par savu ģimenes dzīvi un māju meža vidū šeit:

<https://www.lsm.lv/raksts/dzive--stils/vecaki-un-berni/cetru-bernu-gimene-izvelas-dzivot-vecmaminas-maja-meza-nevis-purvciena.a336999/>

Literatura.lv par autoru un grāmatu šeit:

<https://www.literatura.lv/en/person/Viesturs-Kerus/1371697>

Radio raidījums „Zināmais nezināmajā”. Sarunu temati putnu pasaulē ir daudzveidīgi. Saruna ar autoru šeit:

<https://lr1.lsm.lv/lv/raksts/zinamais-nezinamaja/viesturs-kerus-sarunu-temati-putnu-pasaule-ir-daudzveidigi.a117188/>

Uzdevumi

Mācību materiālā tiek piedāvāti uzdevumu piemēri, kā virzīties uz sasniedzamo rezultātu – no vienkāršā uz sarežģīto.

Skolotājs var izvēlēties – atsevišķus uzdevumus projicēt uz ekrāna vai izdrukāt.

Paredzēts, ka skolēni mācās sadarbojoties, taču šos uzdevumus var veikt arī individuāli.

Ieteicams doties dabas ekspedīcijā tuvākajā apkārtnē, ja iespējams, apmeklēt putnu vērošanas vietas (vairāk šeit: <https://www.lob.lv/noderigi/putnu-verosana/>)

Izgriežot zīmējumus darba lapu komplekta 3. un 13.lpp., var veidot kustīgu bilžu grāmatiņas, papildinot tās ar saviem zīmējumiem.

Sagatavošanās darbi uzdevumu veikšanai

Tiek piedāvāts iesaistīties spēlē, kuras rezultātā varēs atrast atbildi uz doto jautājumu (atbilde – PUTNI).

Skolēni tiek aicināti aktualizēt iepriekšējās zināšanas.

<p>1.pietura P (Mārupīte)</p>	<p>Veicot šo uzdevumu, skolēniem tiek piedāvāta iespēja vērot, kā citi orientējas dabā, izmantojot karti un doto aprakstu. Skat. raidījuma "Literatūra/sākumskola" 2. epizodi – Vīsturs Ķerus "Meža meitene Maija".</p> <p>Pēc analogijas, ejot dabas ekspedīcijā, var veidot savas tuvākās apkārtnes plānu!</p> <p>Ieteicams pastāstīt par savā plānā attēloto.</p>
<p>2.pietura U (gulbis)</p>	<p>Veicot šo uzdevumu, skolēni tiek mudināti atbildes uz jautājumiem nevis vienkārši uzminēt, bet meklēt tekstā dotajās lappusēs.</p> <p>Pareizās atbildes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gulbis 2. Grieze 3. Pupuķis 4. Dzērve 5. Gaigala

3.pietura T (TikTok)

Tiek piedāvāts, izmantojot daudzveidīgus informācijas avotus, pēc dotā parauga veidot putna aprakstu (piemēram, izvēlēties vienu grāmatas nodaļu un aprakstīt tajā pieminētos putnus).

Ieteicamā literatūra

Mans pirmais putnu noteicējs: https://www.lob.lv/wp-content/uploads/2020/05/Mans_pirmais_putnu_noteicejs_A6_40_sugas_atverumi.pdf

Mans pirmais ūdensputnu noteicējs: https://www.lob.lv/wp-content/uploads/2020/12/Mans_pirmais_UDENUputnu_noteicejs_A6_bez-fona.pdf

Vietne: <http://www.putni.lv/> Putnu balsis: http://www.putni.lv/index_balsis.htm

Vietne: <https://www.redzet.eu/dzivnieki>

Izglītojoša spēle "Putnotājs": <https://www.latvijasperles.lv/lv/7903-putnotajs.php>

Papildinājums pie V.Ķerus grāmatas "Meža meitene Maija", kuru var noklausīties, aktivizējot QR kodu:

https://soundcloud.com/lielsunmazzs/sets/meza-meitene-maija?fbclid=IwAR0W5D-wpp0ugH_RnbkHhDWgJVuIn7I4Y4HkN5xBQgKF0OdVnthIN_-EgyE

Putnu balsu ierakstu autors ir Edmunds Račinskis.

Par putniem LSM bērnistaba: <https://bernistaba.lsm.lv/>

<https://www.lsm.lv/temas/putniviitero/?src=lsm>

<https://bernistaba.lsm.lv/zime>

<https://bernistaba.lsm.lv/speles/izvelies-lieko/variants/38-putni/limenis/1>

Gandrs. Latvijas daba. Sugu enciklopēdija: <https://www.latvijasdaba.lv/putni/>

Nacionālā enciklopēdija. Putni Latvijā: <https://enciklopedija.lv/skirklis/7279-putni-Latvij%C4%81>

Latvijas ornitoloģijas biedrība. "Putni dabā" pielikumi bērniem: <https://putnidaba.lob.lv/pielikumi/berniem/>

Baumanis, J., Klimpiņš, V. "Putni Latvijā" Zvaigzne ABC, 2019. Strazds, M. "Latvijas meža putni" Latvijas Ornitoloģijas biedrība, 2002. Strazds, M. "Latvijas lauku putni" Latvijas Ornitoloģijas biedrība, 1998. Strazds, M. "Latvijas ūdeņu putni" Latvijas Ornitoloģijas biedrība, 1999. Ķerus, V., Dekants, A., Auniņš, A., Mārdega, I. "Latvijas ligzdojošo putnu atlanti 1980-2017" Latvijas Ornitoloģijas biedrība, 2021.

<p>4.pietura N (nakts)</p>	<p>Šī uzdevuma mērķis ir mācīties formulēt savas izjūtas.</p> <p>Skolēni tiek aicināti doties dabas ekspedīcijā un, izmantojot visas maņas, veidot sajūtu gleznas. Tās var veidot, izmantojot krāsas, zīmējumus, vārdus, īsus teikumus.</p> <p>Skolēni tiek aicināti vērot putnus, atpazīt putnu dziesmas, izmantojot kopīgi izveidotos materiālus un jauniegūtās zināšanas par putniem.</p>
<p>5.pietura I (svilpis)</p>	<p>Skolēniem tiek piedāvāts veidot aprakstu.</p> <p>Pirms teksta rakstīšanas ieteicams pārrunāt apraksta veidošanas nosacījumus. Kā plānot tekstu, kā rakstīt melnrakstu, uzlabot savu veikumu, noformēt tīrrakstu.</p>

Noslēguma aktivitātes

Pēc uzdevumu izpildīšanas un grāmatas izlasīšanas, tiek piedāvāts izvērtēt savu darbu – atbildēt uz sākumā doto jautājumu, papildināt sarakstu ar putnu sugu nosaukumiem, kuras iepazītas grāmatas lasīšanas laikā, izmantojot piedāvāto informāciju dažādos avotos, dodoties dabas ekspedīcijā savā tuvākajā apkārtnē.

Skolēni tiek mudināti uzdot jautājumus grāmatas autoram, bet pēc tam iejusties autora lomā, lai atbildētu uz šiem jautājumiem ar mērķi noskaidrot, vai ir izprasts grāmatas teksta saturs un vēstījums, kuru autors ir gribējis sniegt saviem lasītājiem.

Papildinformācija par tematu:

Var noskaidrot šī gada putnu, uzzināt par putnu dienām Latvijā: <http://www.putnudienas.lv/lv/>
 Skolēnus var aicināt palīdzēt putniem ziemā, no dažādiem materiāliem veidojot putnu barotavas un būrīšus: <https://www.lob.lv/noderigi/putnu-burisi/>
 Par putnu barošanu ziemā: <https://www.lob.lv/noderigi/putnu-barosana-ziema/>
 Starptautisks projekts skolēniem “Dzīvais pavasaris”: <http://www.springalive.net/lv-lv>
 LOB izglītības programma “Putni un mēs”: <https://www.lob.lv/programmas/cilveki/izglitibas-programma-putni-un-mes/>